Fadhila na Hukmu za Azaan (Shaafi'i)

(Swahili)

Sheikh-e-Tariqat, Amir-e-Ahl-e-Sunnat
Muasisi wa Dawat-e-Islami, Allamah Maulana Abu Bilal

MUHAMMAD ILYAS

Attar Qadiri Razavi

آذان کے فضائل و مسائل (شافعی)

Azaan kay Fazaail-o-Masa'il (Shaafi'i)

Fadhila na Hukmu za Azaan (Shaafi'i)

KITABU HIKI kilitolewa kwa Kiurdu na Majlis Al-Madina-tul-'Ilmiyyah. **Idara ya Tafsiri (Dawat-e-Islami)** imekitafsiri kwa Kiswahili. Ukipata kosa lolote katika tafsiri au utunzi, tafadhali ijulishe Idara ya Tafsiri kwenye anwani ifuatayo ya posta au barua pepe kwa nia ya kupata zawadi [Thawabu].

Idara ya Tafsiri (Dawat-e-Islami)

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah, Mahallah Saudagran, Purani Sabzi Mandi, Karachi, Pakistan

Simu: ☎ +92-21-111-25-26-92 – Ugani. 7213

Barua Pepe: 🖃 translation@dawateislami.net

Fadhila na Hukmu za Azaan (Shaafi'i)

Tafsiri ya Kiswahili ya 'Azaan kay Fazaail-o-Masa'il (Shaafi'i)'

◆

HAKI ZOTE ZIMEHIFADHIWA

Hakimiliki © 2024 Maktaba-tul-Madinah

Hairuhusiwi kunakili, au kusambaza sehemu yoyote ya chapisho hili kwa namna yoyote au kwa njia yoyote ile, kielektroniki, mitambo, kunakili, kurekodiwa au vinginevyo, bila ya idhini ya maandishi ya Maktaba-tul-Madinah.

Uchapishaji wa kwanza: Zul-Qa'dah, 1445 AH – (May, 2024)

Imetafsiriwa na: Idara ya Tafsiri (Dawat-e-Islami)

Mchapishaji: Maktaba-tul-Madinah

Kiasi: -

UDHAMINI

Tafadhali jisikie huru kuwasiliana nasi ikiwa ungependa kufadhili uchapishaji wa kitabu cha kidini au kijitabu kwa ajili ya Isal-e-Sawab ya wanafamilia wako waliofariki.

Maktaba-tul-Madinah

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah Mahallah Saudagran,
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan

✍ **Barua Pepe:** maktabaglobal@dawateislami.net – maktaba@dawateislami.net

✆ **Simu:** +92-21-34921389-93

💻 **Tovuti:** www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ وَالصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی خَاتَمِ النَّبِیّٖن ط
اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ ط بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ط

Du'a ukitaka kusoma kitabu

Soma dua ifuatayo (du'a) kabla ya kusoma kitabu cha dini au somo la Kiislamu, utakumbuka chochote unachosoma, اِنْ شَآءَ اللّٰه:

اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَاالْجَلَالِ وَالْاِكْرَام

Tafsiri

'Ewe Mwenyezi Mungu عَزَّوَجَلَّ! Tufungulie milango ya elimu na hekima na utuhurumie! Ewe Ambaye ni Mtukufu na mwenye hekima!' *(Al-Mustatraf, juz. 1, uk. 40)*

Kumbuka:

Mswalie Mtume ﷺ mara moja kabla na baada ya dua.

www.dawateislami.net

Jedwali la Yaliyomo

Fadhila na Hukmu za Azaan 1
(Shafi'i) 1
Fadhila za Swala ya Mtume: 1
Mtume kipenzi ﷺ aliita Azaan mara moja 2
Je, ni aazaan au azaan? 2
Maana halisi ya azaan ni kuonya. 2
Hadithi tisa zilizobarikiwa kuhusu fadhila za azaan 2
1. Hakuna Wadudu Kaburini 2
2. Majumba ya Lulu 2
3. Dhambi zilizotangulia zinasamehewa 3
4. Shetani anakimbia maili 36 3
5. Azaan ni njia ya kujibiwa maombi 3
6. Msamaha kwa Muadhini 3
7. Usalama dhidi ya mateso siku ya azaan 4
8. Tiba ya woga 4
9. Njia ya kuondoa huzuni 4
Samaki pia huomba msamaha 5
Ubora wa Kujibu Azaan 5
Pata Matendo Mema milioni 34.6 kila siku 5
Mwenye kuitikia Azaan aliingia peponi 7
Njia ya Kujibu Azaan na Iqamat 8
29 Lulu za Madani za hekima za Azaan na Iqamat 10
Lulu 12 za Madani za kujibu Azaan na Iqamat 17

Matukio 10 ya Mustahab ya kuita Azaan 19
Soma Swala ifuatayo yenye baraka kabla ya Azaan 19
Mnong'ono wa Shetani 20
Jibu la minong’ono hii ya Shetani 20
Maswali na majibu kuhusu kutoheshimu Azaan 23
Kufanyia mzaha حَیَّ عَلَی الصَّلٰوۃ 23
Mifano minane ya sentensi za Kufriyah kuhusu Azaan 24
Azaan 25
Iqamat 27
Dua ya azaan na iqamat.. 28
Habari njema za maombezi 29
Iman Mufassal [Imani kwa undani] 29
Iman Mujmal [Imani kwa Ufupi] 29
Kalimah ya Kwanza Tayyib (hiyo ina maana safi) 30
Kalimah ya Pili Shahadah (hiyo ina maana ya kushuhudia).............. 30
Kalimah ya Tatu Tamjeed (hiyo ina maana ukuu)................................ 31
Kalimah ya Nne Tawheed (hiyo ina maana ya umoja) 31
Fifth Kalimah Istighfar (that means seeking forgiveness) 32
Kalimah ya Sita Radd Kufr (hiyo ina maana ya kukataa ukafiri) 33
Mpe mtu mwingine kijitabu hiki baada ya kukisoma wewe mwenyewe 34

www.dawateislami.net

Soma hii kwanza

اَلْحَمْدُ لِلّٰه Vitabu na vijitabu vilivyoandikwa na Sheikh-e-Tareeqat Ameer-e-Ahl-e-Sunnat, mwanzilishi wa Dawat-e-Islami 'Allamah Maulana Abu Bilal Muhammad Ilyas Attar Qadiri Razavi دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَة zina hazina isiyokadirika na ni tajiri katika elimu na hekima zinazohusiana na imani na matendo, fadhila na ubora, Shariah na tareeqah, historia na wasifu, sayansi na tiba, tabia njema na adabu, mambo ya kila siku na mada nyingine nyingi.

Kwa hiyo, Kutub-e-Fiqh-e-Shaafi'i, (Kituo cha Utafiti wa Kiislamu) sasa inakusanya vitabu kwa kufanya mabadiliko ya lazima na nyongeza kwa mujibu wa hukmu za kifiqhi ya Shaafi'i ili wafuasi wa fiqhi ya Shaafi'i pia waweze kufaidika na maandishi ya Ameer-e-Ahl-e-Sunnat/Lulu za Madani ambazo zimejaa elimu na hekima.

- ❖ Maelezo ya kazi iliyofanywa kwenye kijitabu hiki na Kutub-e-Fiqh-e-Shaafi'i ni kama ifuatavyo: Hukmu zote za kifiqhi zilizotajwa kwenye kijitabu zimebadilishwa na zile zilizochukuliwa kutoka katika vitabu sahihi vya madhehebu ya Shaafi'i.

- ❖ Katika baadhi ya maeneo, maamuzi yameongezwa pale inapobidi.

- ❖ Mabadiliko yamefanywa katika kijitabu hiki kwa kuzingatia istilahi za Dawat-e-Islami na kanuni zilizosasishwa za Kituo cha Utafiti cha Kiislamu na idara, Kutub-e-Fiqh-e-Shaafi'i.

www.dawateislami.net

❖ Baada ya kukamilisha mradi uliotajwa hapo juu, kijitabu kizima kimechunguzwa kwa mtazamo wa Shar'i na Mufti Muhammad Rafeeq Sa'di Shaafi'i مَدَّ ظِلُّهُ العالی.

Sifa zote njema zilizo navyo kijitabu hiki bila shaka ni kwa sababu ya tawfiyq iliyotolewa na Mwenyezi Mungu Mtukufu na kwa msaada wa kipenzi Mtume صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم, neema za baraka za awliya na mapenzi na maombi ya dhati ya Ameer-e-Ahl-e-Sunnat. Kasoro yoyote inayopatikana ndani yake inatokana na uzembe wetu bila ya kukusudia.

Al-Madina Al-Ilmiyyah (Kituo cha Utafiti cha Kiislamu)
Idara ya 'Shaafi'i Fiqh Books'

11 Jumad al-Ukhraa 1442AH/ 24 Januari 2021

www.dawateislami.net

اَلۡحَمۡدُ لِلّٰهِ رَبِّ الۡعٰلَمِيۡنَ ؕ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰی خَاتَمِ النَّبِيّٖن ؕ
اَمَّا بَعۡدُ فَاَعُوۡذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيۡطٰنِ الرَّجِيۡمِ ؕ بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ ؕ

Fadhila na Hukmu za Adhaan (Shafi'i)

(Pata fadhila milioni 34.6 kila siku.)

Soma kijitabu hiki [kurasa 34] kutoka mwanzo hadi mwisho. Inawezekana sana kwamba unaweza kupata makosa yako mengi.

Fadhila za Swala ya Mtume

Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم amesema, "Mwenye kusoma Qur'ani Tukufu, akamsifu Mwenyezi Mungu Mtukufu, akamswalia Mtume (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) na akamuomba msamaha Mola wake Mlezi, amepata wema kutoka mahala pake."[1]

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِيۡب   صَلَّى اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّد

[1] *Shu'ab al-Iman, juz. 2, uk. 373, Hadithi: 2084*

Mtume kipenzi ﷺ aliita Adhaan mara moja

Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم siku moja aliitaadhaan akiwa safarini na akatamka maneno ya Shahadah (ushahidi) hivi, 'اَشْهَدُ اَنِّیۡ رَسُوۡلُ الله' *"Nashuhudia kwamba mimi ni Mtume wa Mwenyezi Mungu."*[1]

Je, ni aazaan au azaan?

Baadhi ya watu hutamka 'aazaan', jambo ambalo si sahihi. Aazaan ni aina ya wingi ya 'uzn' na 'uzn' maana yake ni 'sikio'. Matamshi sahihi ni adhaanaan. Maana halisi ya azaan ni kuonya.

Hadithi tisa zilizobarikiwa kuhusu fadhila za adhaann

1. Hakuna Wadudu Kaburini

Anayeita adhaann ili apate malipo ni kama shahidi aliyeburuzwa kwenye damu, na atakapokufa, mwili wake hautaangamizwa na wadudu kaburini.[2]

2. kuba za Lulu

Nilikwenda Peponi ambapo niliona kuba za lulu; mavumbi yao yalikuwa ya miski. Nikauliza, 'Ewe Jibril! (Kuba) hizi ni za

---

[1] *Tuhfah al-Muhtaj, juz. 1, uk. 262; Fatawa Razawiyyah, juz. 5, uk. 375*

[2] *Kanz al-Ummal, sehemu ya 7, juz. 4, uk. 277, hadithi: 20885*

www.dawateislami.net

nani?' Akajibu kwa unyenyekevu, 'Kwa ajili ya maimamu na muadhini wa Ummah wako.'[1]

3. Dhambi zilizotangulia zinasamehewa

Mwenye kulingania adhaan kwa swala tano za kila siku kwa nia ya kupata malipo, atasamehewa madhambi yake yaliyotangulia, na dhambi zilizotangulia za mwenye kuwaongoza wafuasi wake katika swala tano za kila siku kwa imani ya kupata thawabu zitasamehewa..[2]

4. Shetani anakimbia maili 36

Shetani anaposikiliza adhaan ya swalah, anakimbia na kufika Rauha. Msimulizi amesema Rauha iko kwa umbali wa maili 36 kutoka Madina Munawwarah.[3]

5. Adhaan ni njia ya kujibiwa maombi

Anapoita mwenye jukumu la kuita adhaann, hufunguliwa milango ya mbingu, na hujibiwa dua.[4]

6. Msamaha kwa Muadhini

Muadhini husamehewa mahali ambapo sauti yake inafika, na

---

[1] *Jami' Saghir, uk. 255, Hadithi: 4179*
[2] *Kanz-ul-Ummal, juz 7, uk. 279, Hadithi 20902*
[3] *Muslim, uk. 151, Hadithi 388*
[4] *Mustadrak, juz. 2, uk. 243, Hadithi 2048*

kila kitu kilicho juu ya ardhi na katika maji kinachoisikia sauti yake humuombea msamaha.[1]

7. Usalama dhidi ya mateso siku ya azaan

Eneo ambalo adhaan inatolewa ndani yake hupewa usalama siku hiyo na Mwenyezi Mungu Mtukufu kutokana na adhabu yake.[2]

8. Tiba ya woga

Adam عَلَيۡهِالسَّلَام alipoteremka India kutoka Peponi, alihisi woga, basi Jibril (عَلَيۡهِالسَّلَام) akashuka na kuita azaan.[3]

9. Njia ya kuondoa huzuni

Ewe Ali! Nakuona ukiwa na huzuni; mwambie mwanafamilia wako yeyote kusema aadhaan sikioni mwako kwani inaondoa huzuni na wasiwasi.[4]

Baada ya kusimulia riwaya hii, Imam Ahmad Raza Khan ametaja katika uk. 668 cha Fatawa-e-Razawiyyah, juz. 5: Sayyiduna Ali na idadi ya wapokezi kwake wote wamesema, "فَجَرَّبْتُهُ فَوَجَدْتُهُ كَذٰلِكَ" (Tulipoijaribu, tulipata sawa.)[5]

---

[1] *Musnad Imam Ahmad, juz. 3, uk. 453, Hadithi 6346*
[2] *Mu'jam Kabeer, juz. 1, uk. 199, Hadithi 745*
[3] *Hilyah al-Awliya`, juz. 5, uk. 123, Raqm 6566*
[4] *Jami' al-ahadith, juz. 15, uk. 339, Hadithi 6017*
[5] *Mirqat al Mafatih, juz. 2, uk. 310; Jami' Al-ahadith, juz. 15, uk. 339, Hadithi 6017*

www.dawateislami.net

Samaki pia huomba msamaha

Imepokewa, "Kila kitu, pamoja na samaki wa baharini, wanamwombea msamaha wale wanaoita .adhaan Muadhini anapoita Azaan, Malaika nao hurudia, na anapomaliza [Azaan], Malaika huendelea kumuombea msamaha mpaka Siku ya Kiyama. Yule anayekufa kama muadhini hataadhibiwa kaburini mwake na anabaki salama kutokana na mateso wakati wa kifo. Pia anasalimika na adhabu na wembamba wa kaburi."[1]

Ubora wa Kujibu Azaan

Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم alisema, "Enyi wanawake! Wakati wowote mnapomsikia Bilal anaita azaan na iqamat, mnapaswa kusema anachosema, kwa sababu kwa kila kalimah, Mwenyezi Mungu Mtukufu atakuandikieni mema laki moja, atainua daraja yenu kwa elfu moja na kukusameheni elfu moja ya dhambi zenu." Waliposikia hayo, wale wanawake wakauliza, "Hii ni ya wanawake; ni nini kwa wanaume?" Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم akajibu, "Wanaume wana maradufu."[2]

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

Pata Matendo Mema milioni 34.6 kila siku

Enyi wapenzi wa Swalah! Jinsi kubwa zilizoje rehema za

---

[1] *Tafseer Surah Yousuf, Imam al-Ghazali, uk. 14*
[2] *Tarikh Ibn Asakir, Raqm 6892; Muhammad Bin Umar, juz. 55, uk. 75*

Mwenyezi Mungu Mtukufu! Amefanya iwe rahisi kwetu kupata amali njema, kuinua vyeo vyetu na kusamehewa madhambi yetu, lakini kwa majuto, sisi tumeghafilika licha ya urahisi na usahilishaji mwingi. Maelezo ya ubora wa kujibu adhaan na iqamat zilizotajwa katika Hadiyth iliyobarikiwa iliyotajwa hapo juu ni kama ifuatavyo.

اَللّٰهُ اَكۡبَر, اَللّٰهُ اَكۡبَر ni kalimaat mbili. Kwa njia hii, azaan nzima ina kalimaat 19 ikijumuisha tarje'e. Dada wa kiislamu akijibu azaan moja, yaani anasema muadhini atajipatia mema milioni 1.9, cheo chake kitapandishwa kwa elfu 19 na elfu 19 kutokamana na dhambi zake zitasamehewa. Kuna malipo maradufu kwa ndugu wa Kiislamu.

Kuna adhana mbili za Alfajiri, nazo zina اَلصَّلٰوةُ خَيۡرٌ مِّنَ النَّوۡم mara mbili katika kila moja. Kwa njia hii, kuna kalimaat 21 ikijumuisha tarje'e katika Fajr adhaan moja, na kuna kalimaat 42 katika azaan zote mbili. Vile vile, katika kujibu azaan zote mbili za Fajr, dada wa Kiislamu atapata wema milioni 4.2, cheo chake kitapandishwa kwa 42,000 [elfu arobaini na mbili] na 42,000 [elfu arobaini na mbili] ya dhambi zake zitasamehewa, na malipo haya yote yatakuwa maradufu kwa ndugu wa kiume wa Kiislamu. Kuna kalimaat 11 katika iqamat, hivyo katika kujibu iqamat, dada wa Kiislamu anaweza kupata milioni 1.1 [milioni moja laki moja], cheo chake kitapandishwa na 11,000 [elfu kumi na moja] na 11,000 [elfu kumi na moja] ya dhambi zake zitasamehewa. Kwa ufupi dada wa kiislamu akifaulu

kujibu azaan pamoja na iqamat ya swala zote tano za kila siku atapata wema milioni 17.3 kila siku [milioni kumi na saba laki tatu] cheo chake kitapandishwa kwa 173,000 [laki moja na elfu sabini na tatu], na dhambi zake 173,000 [laki moja na elfu sabini na tatu] zitasamehewa, na malipo haya yatakuwa maradufu kwa ndugu wa kiume wa Kiislamu. Kwa maneno mengine, ndugu wa kiume wa Kiislamu atapata mema milioni 34.6 [milioni thelathini na nne na laki sita], cheo chake kitapandishwa kwa 346,000 [laki tatu na arobaini na sita elfu] na 346,000 [laki tatu na arobaini na sita elfu.] dhambi zitasamehewa.

Mwenye kuitikia adhaan aliingia Peponi

Sayyiduna Abu Hurayrah رَضِیَ اللہ عَنْہُ amesema: (Siku moja) Alifariki mtu mmoja ambaye hakikujulikana kitendo chake kikubwa cha uchamungu.

Mbele ya maswahaba waliobarikiwa [akitoa khabari za ghaibu], Mtume kipenzi صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم akasema, “Mnajua Mwenyezi Mungu amempa Pepo.” Watu wakashangaa, kwani inaonekana, hakuwa na tendo lolote [kubwa] jema. Kwa hiyo, mmoja wa maswahaba akaenda nyumbani kwa mtu huyo na akamuuliza mjane wake رَضِیَ اللّٰہُ عَنۡہَا ni nini kitendo chake maalum. Akajibu: "Sijui kitendo chake chochote maalum, lakini najua jambo moja kwamba ikiwa ni mchana au usiku,

kila anaposikia adhana, bila shaka ataijibu."[1] Mwenyezi Mungu Mtukufu amrehemu na atusamehe kwa ajili yake.

اٰمِيْن بِجَاهِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

Gunah-e-Gada ka Hisab Kiya woh Agar cheh Lakh say hayn Siwa
Magar Aye 'Afu Tayray 'Afu ka tou Hisab Hay nah Shumar hay

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب　　صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

Njia ya Kujibu Azaan na Iqamat

Muadhini anapaswa kuita kalimaat ya azaan kwa kutulia. Kusema takbira mbili kwa pumzi moja huku ukiita azaan ni Sunnah. Mbali na hizo, kalima'at zote zilizobaki zitasemwa tofauti.[2. H] Wakati muadhini anapoanza azaan, anayeisikiliza anapaswa kusoma: مَرْحَبًا بِالْقَائِلِ عَدْلًا، مَرْحَبًا بِالصَّلٰوةِ اَهْلًا (Karibu kwa yule anayesema jambo la haki! Karibu kwenye salah!).[2] Muadhini anapomaliza kusema اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَر, anapaswa pia kusema اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَر. Muadhini anaposema اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰه, anapaswa pia kurudia اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰه.[3] Wakati mjibu anasikiliza jina la Muhammad ndani اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ, anapaswa kusema مَرْحَبًا بِحَبِيْبِيْ وَقُرَّةِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

---

[1] *Tarikh Ibn Asakir, Raqm 4707, Ata` bin Qara, juz. 40, uk. 412-413*
[2] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 413*
[3] *Tohfa al Muhtaj, juz. 1, uk. 215*

www.dawateislami.net

عَيْنِىْ مُحَمَّدِ بْنِ عَبْدِ اللهِ, abusu vidole gumba na kuviweka machoni pake.[1] Muadhini anapomaliza kusema اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًارَّسُوْلُ اللهِ ؕ, anapaswa pia kurudia اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًارَّسُوْلُ اللهِ ؕ. [2] Muadhini anapomaliza kusema حَىَّ عَلَى الصَّلٰوةِ ؕ, mjibu anapaswa kujibu hivi: حَىَّ عَلَى الصَّلٰوةِ ؕ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّابِاللهِ, na muadhini anaposema حَىَّ عَلَى الْفَلَاحِ ؕ, Mjibu aseme:

حَىَّ عَلَى الْفَلَاحِ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا مُفْلِحِيْنَ، لَاحَوْلَ وَلَاقُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ Muadhini anapomaliza kusema لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ ؕ, Mwenye kujibu pia anapaswa kurudia لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ. Wakati wa Fajr azaan, katika kujibu اَلصَّلٰوةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ, mjibu aseme: صَدَقْتَ وَبَرَرْتَ وَبِالْحَقِّ نَطَقْتَ (Tafsiri: Wewe ni mkweli na mchamungu na umesema sawa.)[3]

Wakati wa mvua kubwa, giza kuu na kimbunga, ni Sunnah kwa muadhini kusema 'اَلَا صَلُّوْا فِىْ رِحَالِكُمْ ؕ' [mara mbili] baada ya 'حَىَّ عَلَى الْفَلَاحِ ؕ' huku akiita azaan, na ni bora zaidi ikiwa atasema hivi baada ya kumaliza azaan. Mwenye kusikiliza aseme لَاحَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ katika kujibu.[4]

Pia ni Sunnah kujibu iqamat. Inaweza pia kujibiwa kwa njia

---

[1] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 413*
[2] *Tohfa al Muhtaj, juz. 1, uk. 215*
[3] *Tohfa al Muhtaj m'a Hashiyah Sharwani, juz. 2, uk. 112*
[4] *Tohfa al Muhtaj m'a Hashiyah Sharwani, juz. 2, uk. 112*

www.dawateislami.net

sawa. Tofauti pekee ni kwamba katika kujibu قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ, mwenye kujibu aseme اَقَامَهَا اللّٰهُ وَاَدَمَهَا مَادَامَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ وَجَعَلَنِىْ مِنْ صَالِحِىْ اَهْلِهَا (Tafsiri: Mwenyezi Mungu Mtukufu aijaalie isimamike mpaka mbingu na ardhi viwepo na anijumuishe miongoni mwa watu wema ambao wanaoistahili.)[1]

Lulu za Madani 29 zenye hekima za Azaan na Iqamat

❖ Katika swala zote tano za faradhi, azaan na iqamat ni Sunnat kifaya kwa jama'at na Sunnat ain kwa anayeswali bila ya jama'at..[2]

❖ Iwapo azaan na iqamat ni za jama'at, jahar ni muhimu ndani yake. Kwa hivyo, ni muhimu kwamba kalima'at zake zote zisikike na [angalau] mtu mmoja, na ikiwa ni kwa ajili yako [kwa ajili ya kuswali bila ya jama'at], basi inatosha ilimradi uweze kuisikia wewe mwenyewe.[3]

❖ Azaan inapoitwa kwa ajili ya watu wa eneo hilo, ni lazima iitwe [mtu akiwa amemesimama] mahali pa juu kwa sauti ya kutosha ili wale wanaosikiliza waweze kuisikiliza. Ikiwa una nia tu ya kuita azaan, inatosha kuita azaan katikati ya msikiti kwa sauti kubwa ya kutosha ili uisikie mwenyewe, na ikiwa kuna nia ya kuita azaan kwa ajili ya watu waliopo

---

[1] *Tohfa al Muhtaj, juz. 2, uk. 216*
[2] *Tohfa al Muhtaj m'a Hashiyah Sharwani, juz. 2, uk. 78*
[3] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 400-401*

www.dawateislami.net

msikitini, inatosha kuita azaan katikati ya msikiti kwa sauti kubwa ya kutosha ili watu waliopo hapo wasikilize.[1]

- ❖ Ni Sunnah kuongeza sauti wakati wa azaan. Kwa mtu anayeswali bila ya mkusanyiko, sauti inapaswa kuwa kubwa kuliko anavyoweza kusikia, na kwa mkusanyiko, sauti inapaswa kuwa kubwa vya kutosha kusikilizwa na zaidi ya mtu mmoja. Sunnah kamili ni kwamba mtu azidishe sauti yake kadiri awezavyo bila kukumbana na ugumu wowote. Hata hivyo, ni Sunnah kupunguza sauti katika sehemu kama msikiti na madrasa ambapo watu wameshaswali.[2]

- ❖ Mbali na Azaan ya Alfajiri, kwa Azaan ya Swalah zilizobaki, ni muhimu kwamba wakati wa Swalah uwe umeshaanza ili Azaan isomwe. Ikiwa azaan inasomwa kabla ya wakati kuanza, haitakuwa halali. Hata hivyo, Fajr azaan inaweza kusomwa nje baada ya saa sita usiku. Kwa hivyo, azaan inapaswa kusomwa wakati muda wa swala unapoanza. Iwapo itasomwa kabla ya wakati kuanza, au muadhini akaanza kusoma azaan kabla ya wakati na wakati ukaanza akiwa anaisoma, anapaswa kurudia azaan katika matukio yote mawili.[3]

- ❖ Waadhini wanapaswa kuona ratiba ya salah na ratiba mara kwa mara. Katika maeneo mengine, waadhini huanza

---

[1] *Fatawa Kubra Fiqhia, juz. 1, uk. 189*
[2] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 404-405*
[3] *Majmou' Sharh al-Mazhab, juz. 4, uk. 116*

www.dawateislami.net

azaan kabla ya wakati kuanza. Maimamu na kamati za masjid wanaombwa kufuatilia kwa karibu suala hili.

Kumbuka: Ni muhimu kwa yule ambaye ameteuliwa kuwa muadhini atambue nyakati za swalah. Ni haramu kumteua mtu kuwa Muadhini ambaye hawezi kutambua nyakati za Swalah, ingawa azaan yake [anayoita wakati wa Swalah] ni sahihi. Zaidi ya hayo, ni muhimu pia kwake [muadhini] kuwa mtu mzima, mwenye busara na mwaminifu.[1]

- ❖ Kwa Swalah ya Alfajiri, azaan mbili ni Sunnah: moja [baada ya usiku wa manane] kabla ya wakati wa Alfajiri, na nyingine baada ya Alfajiri kuanza. Ikiwa una nia ya kutosheka na azaan moja tu, ni bora zaidi kuita azaan baada ya muda wa Alfajiri kuanza..[2]
- ❖ Ni Sunnah kuwa na waadhini wawili kwa ajili ya msikiti na kwa kila mahali ambapo swala ya jamaa inaweza kupangwa. Muadhini mmoja anapaswa kuita adhana kabla ya Alfajiri, na mwingine ataita azaan baada ya Alfajiri kuanza.[3]
- ❖ Iwapo wanawake wanapanga jamaa zao wenyewe au kuswali bila hiyo, Azaan si Sunnah kwao. Hata hivyo,

[1] *Tohfa-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 212-213*
[2] *Al Manhaj al-Qaweem, uk. 166*
[3] *Tohfa-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 215*

iqamat ni Sunnah kwao pia.[1]

- Azaan na iqamat inayosomwa na mwanamke haifai kwa wanaume na matowashi. Vile vile Azaan na Iqamat inayosomwa na matowashi haijuzu kwa wanaume wala kwa matowashi wengine.[2]

- Azaan inayosomwa na kichaa, watoto wasio na fahamu na mtu mlevi sio halali [i.e. kama mmoja wao ataita Azaan au Iqamat, itahesabiwa kuwa ni batili.][3]

- Azaan na iqamat inayosomwa na fasiki, watoto wenye akili timamu, kipofu [ambaye hakuna wa kumwambia wakati wa swalah unaanza], yule ambaye ghusl ni fardhi kwake au asiye na wudhu ni makruh. Hata hivyo, [tofauti ni kwamba] ikiwa fasiki, mtoto mwenye akili timamu au kipofu atasoma azaan kwa ajili yake mwenyewe, hakuna kinachochukiwa katika hili (ambapo kama mtu ambaye ghusl ni fardhi kwake, au asiye na wudhu , akiita azaan kwa ajili yake mwenyewe au kwa jamaa, haipendezwi katika hali zote mbili.)[4]

- Ni Sunnah kwamba mwenye kusoma adhana na iqamat awe na sauti kubwa na nzuri; awe muadilifu, kizazi cha

---

[1] *Tohfa-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 210*
[2] *Tohfa-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 213*
[3] *Al-Manhaj al-Qaweem, uk. 162*
[4] *Bushra al-Kareem, uk. 188*

www.dawateislami.net

muadhini wa kipenzi Mtume صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم[1] na mwenye kutekeleza wajibu bila malipo yoyote.[2]

❖ Ni Sunnah kwamba azaan isomwe karibu na msikiti kuelekea Qiblah na vidole vya mbele vikiwa ndani ya masikio. Hata hivyo, sio Sunna kuweka vidole ndani ya masikio kwa yule anaesoma azaan kwa sauti ya chini tu.[3]

❖ Kwa yule ambaye ana uwezo wa kuita adhaan na iqamat na kuswali swala ni mustahab kufanya yote mawili.[4]

❖ Tarjee ni Sunna wakati wa adhana, yaani kusema اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ mara mbili na اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللهِ kwa sauti ya chini mara mbili kabla ya kutamka 'اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللهُ' kwa sauti. [5]

❖ Ni Sunnah kuelekeza uso wako upande wa kulia mara zote mbili unaposema حَيَّ عَلَى الصَّلٰوةِ na upande wa kushoto mara zote mbili wakati wa kusema حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ,[6] hata ikiwa ni azaan ya khutbah au unajiitia azaan mwenyewe tu.[7] Uso unapaswa kugeuka tu, sio kifua.[8] Kuna baadhi ya waadhini ambao husogeza uso wao kuelekea upande wa kulia na wa kushoto

---

[1] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 213*
[2] *Al-Manhaj, al-Qaweem, uk. 164*
[3] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 212*
[4] *Al-Manhaj, al-Qaweem, uk. 168; Nihaya-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 261*
[5] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 211, imechagulia*
[6] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 212; Al-Manhaj al-Qaweem, uk. 164*
[7] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 404*
[8] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 212*

www.dawateislami.net

kidogo tu wanaposema الْفَلَاحِ na الصَّلٰوةِ; hii ni njia isiyo sahihi. Njia sahihi ni kwanza kugeuza uso vizuri kuelekea kulia na kushoto na kisha kuanza kusema neno حَیَّ.[1]

❖ Wakati wa Azaan zote mbili za Alfajiri, ni Sunnah kusema اَلصَّلٰوةُ خَيْرٌ مِّنَ النَّوْم mara mbili baada ya حَیَّ عَلَى الْفَلَاحِ.[2]

❖ Ni Sunnah kwa muadhini kusema 'اَلَا صَلُّوْا فِيْ رِحَالِكُمْ' [mara mbili] baada ya حَیَّ عَلَى الْفَلَاحِ wakati wa mvua kubwa, giza nene na kimbunga kikali, na ni bora zaidi ikisemwa baada ya kukamilishwa kwa azaan.[3]

❖ Ni mustahab kusoma Ayat-ul-kursi kati ya azaan na iqamat. [4]

❖ Ni Sunnah kuswali [baina ya Azaan na Iqamat] kwani Swalah kama hiyo haikatazwi.[5]

❖ Isipokuwa kwa Maghrib, kuchelewesha kusema iqamah baada ya kuita adhana kiasi ambacho watu hukusanyika [kwa ajili ya kuhudhuria] ni Sunnah.[6]

❖ Ni mustahab kusema iqamah katika sehemu nyengine mbali na mahali ambapo Azaan imeitwa, na mwenye kuita azaan na

---

1 *Rauzah al-Talibeen, juz. 1, uk. 310*
2 *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 211*
3 *Hashiya Sharwani Ala Tohfa al-Muhtaj, juz. 2, uk. 112*
4 *Fath al-Mu'een, uk. 158*
5 *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 217*
6 *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 217*

www.dawateislami.net

aite iqamah.[1]

❖ Ni Sunna kutuma swala na salamu kwa kipenzi cha Mtume صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم kabla ya azaan na iqamah.[2]

❖ Sema kalimaat ya iqamat haraka na sema kalimaat mbili kwa pumzi moja.[3]

❖ Simama kwa ajili ya swala baada ya yule anayesema iqamat kuimaliza. Hata hivyo, iwapo mtu atachukuwa muda wa kusimama na kuogopa kutoweza kufikia ubora wa takbira-e-tahreemah akiwa amesimama baada ya kumaliza iqamah, basi asimame katika wakati ambao ana uhakika kuwa ataweza kufikia ubora wa kusema takbira-e-tahreemah pamoja na imamu.[4]

❖ Ikiwa mtu amesimama na iqama imeanza, sasa si Sunna kwake kukaa chini kisha kusimama [baada ya iqamat], kwani kitendo hiki kitamfanya aghafilike kujibu iqama ipasavyo.[5]

❖ Iqama inapokaribia kuanza au imeanza, ni makruh tanzihi (haipendezi) kwa mwenye kutaka kujumuika na jamaa kuswali nafl.[6]

---

[1] *Al-Manhaj, al-Qaweem, uk. 169*
[2] *Fatah al Mu'een, uk. 157*
[3] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 211*
[4] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 370*
[5] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 370*
[6] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 370*

www.dawateislami.net

- Ni Sunnah kwa mwenye kulingania Azaan na Iqamat na mwenye kusikiliza Azaan na Iqamat amswalie kipenzi Mtume صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم baadaye, na kisha ifuatayo inapaswa kusomwa:

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ وَالصَّلٰوةِ الْقَآئِمَةِ اٰتِ مُحَمَّدَنِ الْوَسِيْلَةَ وَالْفَضِيْلَةَ
وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدَنِ الَّذِیْ وَعَدْتَّهٗ اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ[1]

- Baada ya kujibu Maghrib azaan na kusoma swala na salam, ni mustahab kusoma yafuatayo:

اَللّٰهُمَّ هٰذَا اِقْبَالُ لَيْلِكَ وَاِدْبَارُ نَهَارِكَ وَاَصْوَاتُ دُعَاتِكَ فَاغْفِرْلِیْ[2]

Lulu 12 za Madani za kujibu Azaan na Iqamat

Ni Sunnah kujibu azaan na iqamat hata kwa asiye na wudhu au ghusli au mwenye hedhi.[3]

- Jibu la tarje'e pia itatolewa hata isiposikika.[4]
- Hata kwa yule anayesikiliza sehemu fulani ya azaan, ni mustahab kujibu azaan kamili.[5]
- Ikiwa kuna waadhini kadhaa na wanasoma azaan moja baada ya nyingine, msikilizaji atajibu wote. Hata hivyo, imesisitizwa zaidi kujibu azaan ya kwanza, na kutoijibu

[1] *Tohfah-tul-Muhtaj ma' Hashiyah Sharwani, juz. 2, uk. 113-114*
[2] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 412*
[3] *Tohfah-tul-Muhtaj m'a Hashiyah Sharwani, juz. 2, uk. 106-108, imechaguliwa*
[4] *Ia'nat al-Talibeen m'a Fath al-Mu'een, juz. 1, uk. 409*
[5] *Asna al-Matalib, juz. 1, uk. 373*

www.dawateislami.net

itakuwa makrūĥ.[1] Ikiwa wote wataita azaan kwa wakati mmoja, kujibu azaan moja inatosha.[2]

- Iwapo mtu atakaa kimya na asijibu azaan wakati huo lakini akajibu baada ya kukamilika kwa Azaan, Sunnah itachukuliwa kuwa imefanywa mradi muda mwingi haujapita kwa mujibu wa kawaida iliyowekwa.[3]
- Kuwa na mazungumzo mengi wakati wa azaan husababisha kifo kibaya.[4]
- Acha kusoma Kurani Tukufu, kusali na kufanya zikr, nk ili kujibu azaan.[5]
- Ni makruh kujibu azaan na iqamat kwa mtu ambaye yuko katikati ya kujamiiana au haja kubwa au ambaye yuko mahali pachafu au anasikiliza khutba. Ikiwa muda mwingi haujapita baada ya kumaliza, anapaswa kujibu, na ikiwa muda mwingi umepita kulingana na kawaida iliyowekwa, basi sio mustahab kwake kujibu.[6]
- Ikiwa mdomo wa mtu ni mchafu, ni makruh kwake kujibu [azaan na iqamat] kabla ya kusafisha kinywa.[7]

---

[1] *Asna al-Matalib, Kitab al-Salaat, juz. 1, uk. 373*
[2] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 409*
[3] *Tohfah-tul-Muhtaj, Kitab al-Salaat, juz. 1, uk. 216*
[4] *Bushra Kareem, uk. 188*
[5] *Tohfah-tul-Muhtaj, juz. 1, uk. 216*
[6] *Tohfah-tul-Muhtaj m'a Hashiyah Sharwani, juz. 2, uk. 110*
[7] *Ia'nat al-Talibeen, juz. 1, uk. 410*

www.dawateislami.net

- ❖ Ikiwa Hanafi amesema kalima'at ya iqamat mara mbili, jibu pia litolewe mara mbili.[1]
- ❖ Wakati wa azaan na iqamat, ni bora kuacha kutembea; kuokota sahani, glasi, au kitu kingine chochote; kutunza chakula; kucheza na watoto wadogo; kuzungumza na mtu mwingine kwa kutumia lugha ya ishara; etc.
- ❖ Wakati wa azaan, sio vizuri kwenda kwenye choo kwa sababu hautaweza kujibu azaan huko, na kwa njia hii, utanyimwa thawabu kubwa. Hata hivyo, ikiwa mtu anahitaji sana kujisaidia haja kubwa au kukojoa au kuna hofu ya kukosa jamaa, anapaswa kwenda chooni.

Matukio 10 ya Mustahab ya kuita Azaan

Ni Sunna kusema azaan (1) katika sikio la mtu mwenye huzuni, (2) mtu mwenye kifafa, (3) mtu mwenye hasira kali (4) mtu mwenye hasira mbaya (5) mnyama mwenye hasira kali (6) wakati wa mapigano makali, (7) moto unapowaka, (8) wakati yanapompata mtu madhara ya jini; ambapo ni Sunna kusema azaan na iqamat zote mbili (9) katika sikio la mtoto mchanga na (10) mtu anapotoka safarini.[2]

Soma Swala ifuatayo yenye baraka kabla ya Azaan

Kabla ya azaan na iqamat, soma 'بِسۡمِ اللهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ' kisha mistari

[1] *Hashiyah Sharwani, Kitab Al-Salaat, juz. 2, uk. 108*
[2] *Tohfah-tul-Muhtaj, vol. 1, p. 209*

www.dawateislami.net

minne ifuatayo ya swala ya mtume na salam.

اَلصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلَیۡكَ یَارَسُوۡلَ اللہ وَعَلٰی اٰلِكَ وَاَصۡحٰبِكَ یَاحَبِیۡبَ اللہ

اَلصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلَیۡكَ یَانَبِیَّ اللہ وَعَلٰی اٰلِكَ وَاَصۡحٰبِكَ یَانُوۡرَ اللہ

Mnong'ono wa Shetani

Kwa vile swala ya Mtume kipenzi haikusomwa mbele ya Azaan wakati wa uhai wa dhahiri wa Mtume صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم wala katika utawala wa Makhalifa wanne waliobarikiwa, kufanya hivyo ni upotofu na dhambi. (مَعَاذَاللہ)

Jibu la minong'ono hii ya Shetani

Iwapo kanuni hii itakubaliwa kwamba kufanya kitendo chochote kama hicho ambacho hakijafanywa katika zama hizo zilizobarikiwa ni uzushi potofu na ni dhambi, mfumo mzima uliopo utapotoshwa. Ni mifano 12 tu kati ya isiyohesabika inayotolewa ili kuweka wazi kuwa vitendo hivi havikufanyika enzi hizo, lakini vinafanywa na kila mtu katika zama hizi.

1. Hajjaj Bin Yusuf alianzisha nukta na alama za kiashirio katika Qur'ani Tukufu katika mwaka wa 95 A.H.
2. Pia alianzisha matumizi ya vituo mwishoni mwa kila mstari.
3. Kuchapishwa kwa Qur'ani Tukufu kwa namna iliyochapishwa.

www.dawateislami.net

4. Hapo zamani, hapakuwa na tao katikati ya msikiti kwa ajili ya kusimama imamu. Wakati wa utawala wa Walid Marwani, Sayyiduna 'Umar bin 'Abdul 'Aziz رَضِیَ اللّٰہ عَنْهُ aliuanzisha, ambao sasa unapatikana katika kila msikiti.
5. Kalimaat sita.
6. Ujuzi wa Sarf na Nahw.
7. Elimu ya Hadiyth na aina zake [tofauti].
8. Dars-e-Nizami.
9. Amri nne za Shari'at na tareeqat.
10. Nia ya maneno kwa swalah.
11. Safari ya Hajj kwa ndege.
12. Jihad na silaha za hivi punde za kisayansi.

Katika zama za sasa, hakuna anayekichukulia kitendo chochote kati ya vilivyotajwa kuwa ni dhambi pamoja na kwamba havikuwepo katika zama hizo zilizobarikiwa, basi kwa nini ni kumsomea tu swala yenye baraka kipenzi Mtume صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم kabla ya azaan na iqamat kuchukuliwa kuwa dhambi! Kumbuka, kutokuwepo kwa uthibitisho wa kutoruhusiwa katika jambo lolote lenyewe ni uthibitisho wa kuruhusiwa kwake. Bila shaka, kila kitendo kipya kama hiki ambacho Shari'ah haijakataza ni uzushi mzuri na unaruhusiwa kabisa, na ni ukweli usiopingika kwamba kisomo cha swala yenye baraka kabla ya Azaan hakijakatazwa katika Hadiyth yoyote. Kwa hiyo, kutokuwepo kwa marufuku moja kwa moja

husababisha ruhusa. Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم mwenyewe alionyesha ushawishi kwa ajili ya kuzua mambo mazuri katika Uislamu. Kwa hiyo, Hadiyth iliyotajwa katika sura ya *'Kitab-ul-'Ilm'* of Sahih Muslim says:

مَنْ سَنَّ فِى الْاِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَعُمِلَ بِهَا بَعْدَهٗ كُتِبَ لَهٗ مِثْلُ اَجْرِ مَنْ عَمِلَ بِهَا وَلَا يَنْقُصُ مِنْ اُجُوْرِهِمْ شَىْءٌ[1]

'Atakayeanzisha njia yoyote ya haki miongoni mwa Waislamu na ikafuatwa baada yake, malipo ya wafuasi pia yataandikwa katika kitabu cha matendo ya aliyeianzisha, na malipo ya wafuasi hayatapunguzwa.'

Kwa maneno mengine, yeyote anayeanza tendo lolote jema katika Uislamu anastahiki malipo makubwa. Vile vile, bila ya shaka yoyote, mwenye bahati ambaye ameanzisha tabia ya kumsomea Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم kabla ya azaan na iqamat pia anastahiki malipo ya daima. Yeye, pamoja na Waislamu wanaofanya kitendo hicho mpaka Siku ya Hukmu, watapata malipo bila ya kupunguziwa malipo yoyote.

Hapa, swali linaweza kutokea katika akili ya mtu kuhusu nini maana ya Hadithi ifuatayo iliyobarikiwa: 'كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَّكُلُّ ضَلَالَةٍ فِى النَّار' [Kila uzushi ni upotofu, na kila uzushi hupeleka motoni].[2] Nini maana ya Hadiyth hii iliyobarikiwa? Ina maana Hadiyth

[1] *Muslim, uk. 1031, Hadithi 1017*
[2] *Ibn-e-Khuzaimah, uk. 414, Hadithi 1785*

www.dawateislami.net

iliyobarikiwa iliyotangulia ni ya kweli. Kwa hakika neno 'bid'at' lililotajwa katika Hadiyth linahusu bid'at sayyi'ah (uzushi unaopotosha), na hakika kila bid'at inayopingana au kuondoa Sunnah ni uzushi potofu. Kwa hiyo, Sayyiduna Shaykh 'Abdul Haq Muhaddis Dehlvi amesema, "Bid'at yoyote inayoafikiana na kanuni za Sunnah na haipingani na Shari'ah na Sunnah ni bid'at hasanah. Bid'ah iliyo kinyume na Shari'ah na Sunnah ni bid'at gumrahi, yaani 'uzushi potofu.'[1]

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

Kwa ajili ya kulinda imani yako, soma mada 'Maswali na Majibu kuhusu Kufriya Kalimat', kutoka ukurasa wa 359 hadi 362 katika kitabu chenye kurasa 692, kilichochapishwa na Maktaba-tul-Madinah, idara ya uchapishaji ya Dawat-e-Islami.:

Maswali na majibu kuhusu kutoheshimu Azaan

Swali: Unasemaje kuhusu kutoheshimu azaan?

Jibu: Azaan ni moja ya alama za Uislamu. Kutoheshimu alama yoyote ya Uislamu ni kufr (kufuru).

Kufanyia mzaha حَيَّ عَلَى الصَّلٰوة

Swali: Unasemaje kuhusu kusema, 'Njooni kwenye nyumba ya sinema, la sivyo tiketi zitamalizika!' kwa mzaha wakati wa azaan baada ya kusikiliza حَيَّ عَلَى الصَّلٰوة (yaani njooni kwenye swala)

[1] *Ashat al-Lama'at, juz. 1, uk. 125*

au حَيَّ عَلَى الْفَلَاح (yaani njooni kwenye wema)'?

Jibu: Ni kufr, kwa sababu مَعَاذَ الله ni kama kuidhihaki azaan. Imam Ahmad Raza Khan رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه aliulizwa swali, "Unasemaje kuhusu yafuatayo? Zaid ameifanyia mzaha azaan iliyosomwa na muadhini wa msikiti, yaani baada ya kusikia sentensi حَيَّ عَلَى الصَّلٰوة, aliifanyia mzaha kama: [Bhaya lath challa.] Je, hukmu inayohusiana na uasi wa kidini na kuvunja nikah imetumika kwa Zaid au la, na Je, nikah yake imekuwa batili au la?"

Jibu: Hakika ni kufr kuidhihaki azaan. Ikiwa ameifanyia mzaha kweli azaan, bila shaka amekuwa kafiri, na nikah yake na mke wake imekuwa batili. Iwapo atasilimu na akafanya nikah tena na mke wake, basi uchumba wao utakuwa halali, vinginevyo itakuwa ni zinaa. Isitoshe, ikiwa mwanamke huyo atakubali kuchumbiana naye bila kusilimu na kufanya nikah tena, atakuwa mzinifu. Lakini ikiwa hakukusudia kuidhihaki azaan, bali amemfanyia mzaha muadhini kwa sababu muadhini anasema [sentensi] vibaya, basi katika hali hii [hatakuwa kafiri, wala nikah yake haitabatilika, lakini yeye [Zaid] ataamrishwa kuanzisha upya Uislamu wake na nikah yake. واللهاعلم [1]

Mifano sita ya sentensi zenye kufru kuhusu Azaan

1. Mtu anayefanyia mzaha azaan ni kafiri.[2]

[1] *Fatawa Razawiyyah, juz. 21, uk. 215*
[2] *Kufriyah Kalimat kay baray mayn Suwal Jawab, uk. 361*

2. Kutukana msemo wa azaan, 'Sauti ya kengele ni bora zaidi kwa kuwafahamisha watu swalah' ni ukafiri.

3. Ikiwa mtu atamwambia yule [anayeita azaan] juu ya kuita kwake azaan, 'Umesema uwongo', atakuwa kafiri.[1]

4. Ikiwa mtu atasema yafuatayo kuhusu muadhini huku akiidhihaki azaan, 'Ni nani huyu aliyenyimwa (Mtu hohehahe) anayeita azaan?' au anasema kuhusu azaan, 'Ni sauti isiyopendwa', au akisema, 'Ni sauti ya wasiojulikana, kwa hivyo haya yote ni matendo ya ukafiri, yaani kama atasema haya yote kwa dharau.[2]

5. Ikiwa mtu amesoma azaan, lakini mtu mwingine akarudia azaan kwa kujifurahisha tu, hukmu inayohusiana na kutoamini itatumika kwa mtu wa pili.[3]

6. Baada ya kusikia azaan, mtu akisema, 'Mbona unapiga kelele!' ni kufru ikiwa mtu huyo atasema sentensi hii kwa sababu hapendi azaan..[4]

Azaan

اَللّٰهُ اَكْبَرُؕ اَللّٰهُ اَكْبَرُؕ	اَللّٰهُ اَكْبَرُؕ اَللّٰهُ اَكْبَرُؕ

[1] *Fatawa Qazi Khan, juz. 3, uk. 513*
[2] *Minah al-Raud, al Azhar, uk. 495*
[3] *Mujm'a al-Anhar, juz. 2, uk. 509*
[4] *Aalamgiri, juz. 2, uk. 290*

<table>
<tr><td>Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa; Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa.</td><td>Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa; Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa.</td></tr>
<tr><td>اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ؕ</td><td>اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ؕ</td></tr>
<tr><td>Nashuhudia kwamba hakuna apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu.</td><td>Nashuhudia kwamba hakuna apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Nashuhudia kwamba Muhammad صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ni Mtume wa Mwenyezi Mungu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Nashuhudia kwamba Muhammad صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ni Mtume wa Mwenyezi Mungu</td></tr>
<tr><td>حَیَّ عَلَی الصَّلٰوةِ ؕ</td><td>حَیَّ عَلَی الصَّلٰوةِ ؕ</td></tr>
<tr><td>Njoo utoe Salah (Njoo Uswali).</td><td>Njoo utoe Salah (Njoo Uswali).</td></tr>
<tr><td>حَیَّ عَلَی الْفَلَاحِ ؕ</td><td>حَیَّ عَلَی الْفَلَاحِ ؕ</td></tr>
<tr><td>Njoo upate Uwokovu</td><td>Njoo upate .uwokovu</td></tr>
<tr><td colspan="2">اَللّٰهُ اَكْبَرُ ؕ اَللّٰهُ اَكْبَرُ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa; Mwenyezi Mungu</td></tr>
</table>

www.dawateislami.net

<table>
<tr><td>ndiye mkubwa.</td></tr>
<tr><td>لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ؕ</td></tr>
<tr><td>Hapana apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu.</td></tr>
</table>

Iqamat

<table>
<tr><td colspan="2">اَللّٰهُ اَكْبَرُ ؕ اَللّٰهُ اَكْبَرُ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa; Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa.</td></tr>
<tr><td colspan="2">اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Nashuhudia kwamba hakuna apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Nashuhudia kwamba Muhammad صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ni Mtume wa Mwenyezi Mungu.</td></tr>
<tr><td colspan="2">حَیَّ عَلَى الصَّلٰوةِ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Njoo utoe salah (Njoo uswali).</td></tr>
<tr><td colspan="2">حَیَّ عَلَى الْفَلَاحِ ؕ</td></tr>
<tr><td colspan="2">Njoo upate wokovu.</td></tr>
<tr><td>قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ ؕ</td><td>قَدْ قَامَتِ الصَّلٰوةُ ؕ</td></tr>
<tr><td>Sala imeanza.</td><td>Sala imeanza.</td></tr>
</table>

اَللّٰهُ اَكْبَرُؕ اَللّٰهُ اَكْبَرُؕ
Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa; Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa.
لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُؕ
Hapana apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu.

Dua ya azaan na iqamat

Baada ya Azaan, Muadhini, muqeem (yaani mwenye kusema iqamat) na wasikilizaji wamswalie kipenzi Mtume صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم kisha dua hii:

اَللّٰهُمَّ رَبَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِ التَّآمَّةِ ؕ وَالصَّلٰوةِ الْقَآئِمَةِ ؕ اٰتِ مُحَمَّدَا نِ الْوَسِيْلَةَ
Ewe Mwenyezi Mungu! Mfalme wa dawat tammah na wa swala hii iliyoanzishwa! Mjaalie Bwana wetu, Sayyiduna Muhammad صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم, wasilah
وَالْفَضِيْلَةَ ؕ وَابْعَثْهُ مَقَامًا مَّحْمُوْدَا نِ الَّذِىْ وَعَدْتَّهٗ ؕ
na fadilah [Ubora] na vyeo vya juu kabisa, na umsimamishe kwenye Maqam Mahmud uliyomuahidi.
اِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيْعَادَ ؕ
Bila shaka wewe hufanyi chochote kinyume na ahadi yako.

www.dawateislami.net

Habari njema za maombezi

Mtume kipenzi صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم amesema, "Mnaposikiliza azaan, semeni kalimaat aliyosema muadhini, kisha nisomeeni swala, kisha muombe uombezi, uombezi wangu unakuwa wajib kwa mwenye kufanya hivyo."[1]

Iman Mufassal [Imani kwa undani]

اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ وَمَلٰٓئِكَتِهٖ وَكُتُبِهٖ وَرُسُلِهٖ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ
Ninamuamini Mwenyezi Mungu, na Malaika wake, na vitabu vyake (vilivyoteremshwa) na Mtume wake na Siku ya Kiyama.
وَالْقَدْرِ خَيْرِهٖ وَشَرِّهٖ مِنَ اللّٰهِ تَعَالٰى وَالْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ ؕ
Na (naamini kuwa) hatima nzuri au mbaya inatoka kwa Mwenyezi Mungu, na (naamini kwamba) kutakuwa na ufufuo baada ya kufa.

Iman Mujmal [Imani kwa Ufupi]

اٰمَنْتُ بِاللّٰهِ كَمَا هُوَ بِاَسْمَآئِهٖ وَصِفَاتِهٖ وَقَبِلْتُ جَمِيْعَ اَحْكَامِهٖ

[1] *Muslim Kitab al-Salaat, p. 151, Hadith 384, summarized*

www.dawateislami.net

Ninamuamini Mwenyezi Mungu, kwa vile Yeye yuko pamoja na majina na sifa zake zote, na nimekubali amri zake zote
اِقْرَارٌ بِاللِّسَانِ وَتَصْدِيْقٌ بِالْقَلْبِ ط
kwa kukiri kwa ulimi wangu na kuyashuhudia kwa moyo wangu.

Kalimah ya Kwanza Tayyib (hiyo ina maana safi)

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ط
Hapana apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu; Muhammad صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ni Mtume wa Mwenyezi Mungu.

Kalimah ya Pili Shahadah (hiyo ina maana ya kushuhudia)

اَشْهَدُ اَنْ لَّآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ وَاَشْهَدُ
Nashuhudia kwamba hakuna apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu. Yuko peke yake, wala hana mshirika, na ninashuhudia

اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهٗ وَ رَسُوْلُهٗ ؕ
kwamba bila shaka Muhammad صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ni mja wake na Mtume wake.

Kalimah ya Tatu Tamjeed (hiyo ina maana ukuu)

سُبْحٰنَ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ ؕ
Utukufu ni wa Mwenyezi Mungu Mtukufu na sifa njema zote ni za Mwenyezi Mungu Mtukufu, na hakuna apasae kuabudiwa kwa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu, na Mwenyezi Mungu ndiye mkubwa zaidi,
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيْمِ ؕ
na nguvu ya kujiepusha na madhambi na tawfiyq ya kufanya matendo mema inatoka kwa Mwenyezi Mungu ambaye ndiye mkubwa zaidi.

Ya Nne Tawheed (hiyo ina maana ya umoja)

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهٗ لَا شَرِيْكَ لَهٗ ؕ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ

Hapana apasae kuabudiwa kwa haki ila Mwenyezi Mungu. Yuko peke yake. Hana mshirika. Ufalme wote ni Wake, na sifa njema zote ni Zake.
يُحْيٖ وَيُمِيْتُ وَهُوَ حَيٌّ لَّا يَمُوْتُ اَبَدًا اَبَدًا ؕ ذُو الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ ؕ
Yeye ndiye anayehuisha, na ndiye anayefisha. Yuko hai; kifo hakitamfikia; aliye mkuu na mtukufu.
بِيَدِهِ الْخَيْرُ ؕ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ؕ
Mkononi mwake mna wema, na Yeye ni Muweza wa kila kitu.

Fifth Kalimah Istighfar (that means seeking forgiveness)

اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ رَبِّيْ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهٗ عَمَدًا اَوْ خَطَاً سِرًّا
Naomba msamaha kwa Mwenyezi Mungu ambaye ni Mola wangu Mlezi kwa madhambi yote niliyoyafanya, kwa kujua au kutokujua, kwa siri
اَوْ عَلَانِيَةً وَّاَتُوْبُ اِلَيْهِ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِيْ اَعْلَمُ وَمِنَ الذَّنْبِ

au kwa uwazi, na ninatubia madhambi ninayoyajua na madhambi nisiyoyajua.
الَّذِیْ لَآ اَعْلَمُ اِنَّكَ اَنْتَ عَلَّامُ الْغُیُوْبِ وَسَتَّارُ الْعُیُوْبِ وَغَفَّارُ الذُّنُوْبِ
(Ewe Mwenyezi Mungu!) Bila shaka wewe ndiye mjuzi wa ghuyub (ghaibu) na mficha madhambi yote na mwenye kusamehe madhambi yote,
وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِیِّ الْعَظِیْمِ
na nguvu za kukaa salama kutokana na madhambi na uwezo wa kufanya amali njema unatoka kwa Mwenyezi Mungu ambaye ni Mkuu.

Kalimah ya Sita Radd Kufr (hiyo ina maana ya kukataa ukafiri)

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْۤ اَعُوْذُ بِكَ مِنْ اَنْ اُشْرِكَ بِكَ شَیْـًٔا وَّاَنَا اَعْلَمُ بِهٖ
Ewe Mwenyezi Mungu, najikinga Kwako nisikushirikishe na chochote nikijua,
وَاَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَاۤ اَعْلَمُ بِهٖ تُبْتُ عَنْهُ وَتَبَرَّاْتُ
na nakuomba msamaha kwa (shirki) nisiyoijua. Nimetubia, na nimechukia ukafiri, kuabudu masanamu,
مِنَ الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ وَالْكِذْبِ وَالْغِیْبَةِ وَالْبِدْعَةِ وَالنَّمِیْمَةِ

وَالْفَوَاحِشِ
uwongo, usengenyaji, (mbaya) uzushi, hadithi, uchafu,
لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ وَالْبُهْتَانِ وَالْمَعَاصِيْ كُلِّهَا وَاَسْلَمْتُ وَاَقُوْلُ رَّسُوْلُ اللّٰهِ ؕ
mashtaka na dhambi zote. Nimesilimu na nasema hapana apasae kuabudiwa kwa haki ila Allah, Muhammad صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ni Mtume wa Mwenyezi Mungu.

Mpe mtu mwingine kijitabu hiki baada ya kukisoma wewe mwenyewe

Sambaza vijitabu na vijitabu vyenye lulu za Madani zenye hekima vilivyochapishwa na Maktaba-tul-Madinah wakati wa harusi, nyakati za huzuni, 'urs na maandamano ya Milad, mikusanyiko ya Kiislamu na hafla zingine na pata malipo. Jenga mazoea ya kuweka vijitabu kwenye duka lako ili kuwapa wateja bila malipo. Toa angalau kitabu au kijitabu kimoja chenye msukumo wa Sunnah chenye lulu za Madani zenye hekima kwa mtu anayepeleka magazeti au kwa watoto na wagawie katika mtaa wako mara moja kwa mwezi na hivyo kueneza wito wa kuelekea kwenye haki.

www.dawateislami.net

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ اَمَّا بَعْدُ فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

Kwa ajili ya kuwa muislamu mcha mungu na mwenye kusimamisha sala

Pitisha usiku wako kwenye jitimai ya kuhuisha Sunna ya Dawat-e-islami inayofanyika kila siku ya Alkhamis Kuamkia ijuma a ndani ya mji wako kwa nia ya kutaka radhi za Allah عَزَّوَجَلَّ pamoja na nia zingine nzuri. Ili upate kujifunza sunna kuwa na kawaida ya kusafiri siku 3 katika Madani Qafilah pamoja na Wapenzi wa Mtume صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم.

Fanya Fikr-e-Madina kwa kujaza kitabu cha Madani In'amat na ukipeleke kwa Zimmedar (msimamizi) wa eneo lako tarehe mosi ya kila mwezi wa Madani.

Lengo langu la Madani: 'Nitajitahidi kujirekebisha mwenyewe na watu wa ulimwengu mzima اِنْ شَآءَ اللّٰه عَزَّوَجَلَّ.

Kwa ajili ya kujirekebisha wenyewe tunatakiwa tuzifanyie kazi Madani In'amat na kwa ajili ya kuwarekebisha watu wa ulimwengu mzima tunatakiwa tusafiri katika Madani Qafilah.

Aalami Madani Markaz, Faizan-e-Madinah, Mahallah Saudagaran
Purani Sabzi Mandi, Bab-ul-Madinah, Karachi, Pakistan
UAN: +92 21 111 25 26 92 | Ext: 7213
Web: www.maktabatulmadinah.com | E-mail: feedback@maktabatulmadinah.com